

LIITE 1.

Vastineet Siikalatvan Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoima-alueen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen

Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 13.12.2023-12.1.2024 välisen ajan.

8 kpl lausuntoja ja 0 kpl mielipiteitä:

Sisälllys

Lausunnot.....	2
1.) Ympäristöpalvelut Helmi, 8.1.2024	2
2.) ELY-keskus, 12.1.2024	2
3.) Pohjois-Pohjanmaan liitto, 10.1.2024.....	3
4.) Pohjois-Pohjanmaan museo: Arkeologia, 4.1.2024	8
5.) Pohjois-Pohjanmaan museo: Rakennettu kulttuuriympäristö, 12.1.2024.	9
6.) Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos, 28.12.2023	10
7.) Luonnonvarakeskus (LUKE), 9.6.2023	10
8.) Fingrid, 11.1.2024.....	10
9.) Fintraffic, 9.1.2024	11
10.) Ilmatieteen laitos, 11.1.2024	12
11.) Suomen Erillisverkot Oy, 25.1.2024	12

Vastineet palautteeseen:

Lausunnot

1.) Ympäristöpalvelut Helmi, 8.1.2024

Asian esittely

Siikalatvan kunta pyytää terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS), joka on nähtävillä 13.12.23-12.1.24 välisenä aikana. [...]

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto.

Tuuli- ja aurinkovoimahankkeen kaavoitus ja YVA-menettely toteutetaan erillisinä, mutta samanaikaisina prosesseina. Terveydensuojeluviranomainen on antanut lausunnon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Siikalatvan Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen sekä siihen liittyvän 110 tai 400 kilovoltin voimajohdon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), lausunto nro 1/2024, 8.1.2024, lausunto liitteenä. Terveydensuojeluviranomaisella ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) osalta lisättävää edellä mainittuun ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta annettuun lausuntoonsa.

Lakiperusteet

Terveydensuojelulaki 763/1994

Terveydensuojeluasetus 1280/1994

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisen asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

2.) ELY-keskus, 12.1.2024

ELY-keskus ilmoittaa, ettei näe tarpeelliseksi tai mahdolliseksi antaa erillistä lausuntoa kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. ELY-keskus voi lausua kaavahankkeen OAS:n liittyen erikseen tarvittaessa vasta YVA-ohjelman annetun lausunnon jälkeen. Yleensä tällaisille lausunnoille ei ole tarvetta, vaan ELY-keskuksen kaavahankkeen osallistumiseen ja vaikutusten arviointiin liittyvät näkemykset myös kaavahankkeen liittyen voidaan sisällyttää YVA-ohjelmalausuntoon tai tuoda esille osana muuta kaavaprosessin vuorovaikutusta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

3.) Pohjois-Pohjanmaan liitto, 10.1.2024

Taustaa

Hankkeesta vastaava Infinergies Finland Oy suunnittelee Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston rakentamista Siikalatvan kunnan keskiosaan. Suunnittelualue sijaitsee noin 10 kilometriä Pulkkilan keskustasta koilliseen, noin 7 kilometriä Kestilän taajamasta länteen ja noin 6 kilometriä Sipolan taajamasta kaakkoon. Noin 3700 hehtaarin (37 km²) kokoiselle alueelle suunnitellaan enintään 34 voimalaa, joiden yksikköteho on 6–13 MW ja kokonaiskorkeus enintään 350 metriä. Aurinkovoimaloita suunnitellaan tuotannosta poistuneille turvetuotantoalueille sekä peltoalueille. Aurinkovoima-alueen osuus pinta-alasta on noin 180 hehtaaria. Aurinkovoimalan teho olisi enimmillään noin 165 MWp.

Sähköverkkoliityntää suunnitellaan Fingridin Metsälinjan varteen suunnitteilla olevalle Siikalatvan sähköasemalle. Suunniteltu sähköasema liittyy Fingridin Metsälinjan vahvistaminen (400+110 kV voimajohto) voimajohtoyhteysvälille Nuojunkangas-Pysäysperä-Vihtavuori -hankkeeseen.

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimaosayleiskaavan laatimista. Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan suoraan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Siikalatvan kunnanhallitus on kokouksessaan 19.5.2023 § 150 hyväksynyt kaavoitusaloitteen.

Kaavoituksen rinnalla on käynnissä erillisenä prosessina YVA-lain (252/2017) ja YVA-asetuksen (277/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Osayleiskaavoituksessa hyödynnetään YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjä selvityksiä ja ympäristövaikutusten arviointeja. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa O-vaihtoehdon lisäksi. Vaihtoehdossa VE1 hankealueelle rakennetaan enintään 27 voimalaa sekä aurinkovoima-alue. Hankealueen pinta-ala on 3000 hehtaaria. Suuremmassa vaihtoehdossa VE2 hankealueelle rakennetaan enintään 34 voimalaa ja aurinkovoima-alue. Hankealueen pinta-ala on 3700 hehtaaria.

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 31.5.2023. Pohjois-Pohjanmaan liitto huomauttaa, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan yleiskaavan tavoitteena olevan mahdollistaa yhteensä 27 tuulivoimalan ja 180 hehtaarin aurinkovoima-alueen toteuttaminen. Hankkeen YVA-ohjelman mukaan alueelle suunnitellaan kuitenkin enimmillään 34 tuulivoimalaa.

Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja maakuntakaavan suunnittelumääräykset otetaan tarkemmassa suunnittelussa huomioon.

Maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Maakuntakaava on kuitenkin luonteeltaan yleispiirteisien alueidenkäytön suunnitelma; siinä esitettyjen tuulivoima-alueiden rajaukset täsmentyvät kuntakaavassa laadittavien YVA-menettelyn ja muiden vaikutustarkastelun perusteella. Maakuntakaavan joustavuuden takia kaavassa osoitettujen alueiden sijaintia ja laajuutta voidaan muuttaa tapauskohtaisesti yksityiskohtaisemmassa kaavassa. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista.

Hankkeen suhde voimassa oleviin maakuntakaavoihin

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.–3. vaihemaakuntakaavat ja Hankikiven ydinvoimamaakuntakaava. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (2006) on kumoutunut 3. vaihemaakuntakaavan saatua lainvoiman KHO:n päätöksellä 17.1.2022. Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli lainvoimaisten maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista.

Honkakankaan tuulivoimapuiston suunnittelualuetta ei ole osoitettu voimassa olevissa 1. ja 3. vaihemaakuntakaavoissa tuulivoimaloiden alueena. Suunnittelualan raja-alue ulottuu eteläosastaan 3. vaihemaakuntakaavassa osoitettuun pohjavesialueeseen ja siitä kertova maakuntakaavamerkintä on lisättävä kaava-asiakirjoihin. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman raportissa on muuten esitetty asianmukaisesti suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat maakuntakaavamerkinnät. Kaavoitusmenettelyssä on arvioitava huolellisesti hankkeen vaikutukset vaihemaakuntakaavoissa osoitettuihin merkintöihin ja suunnittelumääräyksiin.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava ja TUULI-hanke

Pohjois-Pohjanmaan liitossa on vireillä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen. Yhtenä merkittävänä teemana energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta (Keskeinen tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla), jota toteutettiin 1.6.2020–30.4.2023 välisenä aikana. TUULI-hankkeessa on valmistunut useita tuulivoimatuotantoa ja sijoittamista koskevia taustaselvityksiä kuten linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys, susireviiriselvitys, sähkönsiirtoselvitys, maankäytöselvitys ja maisemaselvitys. TUULI-hankkeen sijainninohjausmalli valmistui kesäkuussa 2022 ja sen tulokset olivat energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa esitettävien tuulivoima-alueiden lähtökohtina. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa seudullisen kokoluokan tuulivoimaloiden alueeksi on maa-alueilla (tv-1) määritelty pinta-alaltaan vähintään 7 km² suuruiset tuulivoimaloiden alueet. Tällaiselle alueelle voisi sijoittua noin 7 voimalaa.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisaineisto (kaavaluonnos) oli nähtävillä 8.8.–23.9.2022. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa osoitettiin sijainninohjausmallin pohjalta uusia tuulivoimaloiden alueita (tv-1, tv-2 ja tv-3) sekä päivitettiin 1. ja 3. vaihemaakuntakaavassa osoitettuja lainvoimaisia tv-alueita. Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeessa Honkakankaan hankealue tunnistettiin suurimmalta osin tuulivoimapotentiaalisiksi alueiksi. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa suunnittelualan keski- ja luoteisosa osoitettiin uutena potentiaalisena tuulivoimaloiden alueena (tv-3 537, Honkakangas). Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitetaan myös uuden luokittelun mukaiset pohjavesialueet (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus).

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa tuulivoimaloiden alueita on tarkasteltu uudelleen luonnoksesta saadun palautteen, uusien kansallisten ja maakunnallisten sekä hankkeissa laadittujen selvitystietojen pohjalta. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksessa (19.12.2023) Honkakankaan alueelle on osoitettu tuulivoimaloiden alue (tv-1 537, Honkakangas). Tuulivoimaloiden aluetta on pienennetty idästä ja kaakosta kasvattamalla etäisyyttä maakunnallisesti arvokkaaseen Pihkalanrannan-Mäläskän kulttuurimaisemat -alueeseen Siika- ja Neittävänjokivarressa ja Hirvirimmen suojelualueeseen (SL). Tuulivoimaloiden alueesta on laadittu kohdekuvaus ja se löytyy energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksen kaavaselostuksen liitteestä 2 maakuntakaavoituksen julkisilta verkkosivuilta.

Energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavan ehdotusvaiheen maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukainen (MRA 13 §) viranomaiskuuleminen järjestetään 10.1.-23.2.2024. Maakuntakaavan ehdotusvaiheessa toteutetaan yleispiirteinen Natura-alueita koskeva selvitys (6/2023–4/2024), jossa tarkastellaan Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueille tuulivoimarakentamisesta kohdistuvia vaikutuksia ja Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa. Tulokset saadaan käyttöön Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavan ehdotusvaiheen julkiseen kuulemiseen syksyllä 2024. Energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavan hyväksymiskäsittelyn tavoiteaika on loppuvuodesta 2024.

Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain mukaan seudullisesti merkittävää tuulivoima-aluetta koskevaa osayleiskaavaa ei voida hyväksyä kunnanvaltuustossa ennen kuin alue on osoitettu maakuntavaltuuston hyväksymässä maakuntakaavassa seudullisesti merkittävänä tv-alueena. Maakuntavaltuuston hyväksymispäätös voi olla valituskäsittelyn alaisena oikeusasteissa eli maakuntakaavan ei tarvitse olla lainvoimainen, riittää että se on kuulutettu voimaan ilman lainvoimaa (MRL 201 §). Kuntakaavan selvitykset ja kaavoitus voivat kuitenkin edetä ehdotusvaiheen kuulemiseen saakka.

Sähkönsiirto

Sähkönsiirron ratkaisut tuottavat merkittäviä vaikutuksia tuulivoimapuistojen ulkopuolelle. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että hankkeen sähkönsiirrossa voidaan hyödyntää olemassa olevaa johtokäytävää sähkönsiirron vaikutusten minimoimiseksi. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavan viranomaisehdotukseen on täydennetty yleisiä tuulivoiman suunnittelumääräyksiä sähkönsiirron osalta siten, että *”lähekkäin sijoittuvien tuulivoima-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa”*.

Samoin aurinkovoimaa koskien on annettu uusi yleismääräys: *”Teollisen mittaluokan aurinkovoimaloita ja aurinkovoimapuistoja suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sähkönsiirtoon. Lähekkäin sijoittuvien voimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa*.

Laajamittaista aurinkoenergiatuotantoa suunniteltaessa voimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjijensuojeluohjelman alueiden, pohjavesialueiden, maakuntakaavan luo -alueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle. Aurinkovoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava ekologisten yhteyksien säilyminen eheinä ja toimivina. Tapauskohtaisesti voidaan harkita aurinkovoimaloiden sijoittamista myös näille alueille, mikäli se ei merkittävästi lisää aurinkovoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, maisemaan, linnustoon tai muuhun ympäristöön.

Laajamittaista aurinkoenergiatuotantoa suunniteltaessa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä muihin elinkeinoihin ja asutukseen, ja huolehdittava siitä, että tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään.”

Vaikutusten arviointi

Yksi hankkeen merkittävimmistä vaikutuksista kohdistuu arvokkaihin kulttuurimaisema-alueisiin. Lähimmillään noin kilometrin päässä suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsee maakunnallisesti arvokas Pihkalanrannan-Mäläskän kulttuurimaisemat Siika- ja Neittävänjokivarsilla. Suunnittelualueen luoteispuolella lähimmillään noin 4 kilometrin päässä sijaitsee maakunnallisesti arvokas Mankilan-Sipolan kulttuurimaisemat Siikajokivarressa.

Honkakankaan hankkeen kaavoitus- ja YVA-menettelyssä on arvioitava huolellisesti hankkeen vaikutukset maakunnallisesti arvokkaihin maisema-alueisiin ja esitettävä maisemavaikutusten lievennystoimenpiteitä. Energia- ja ilmastovaihekaavunkaavan laatimisen tueksi on valmistunut toukokuussa 2023 selvitys tuulivoimarakentamisen vaikutuksista maisemaan. Selvitys löytyy TUULI-hankkeen nettisivuilta (<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/omat-hankkeet/tuuli-hanke/>). Maisemaselvityksen kohdekortista 60 löytyy lisätietoa alueen maisemaan kohdistuvista vaikutuksista ja esitetty tarkemmassa suunnittelussa huomioitavia maisemavaikutusten lieventämistoimia.

Toinen hankkeen merkittävistä vaikutuksista kohdistuu luontoympäristöön. Suunnittelualueen itäpuolella sijaitsee Hirvirimmen luonnonsuojelualue (SL), joka kuuluu laajempaan suokokonaisuuteen hieman kauempana idässä sijaitsevan Veneneva-Pelson Natura-alueen kanssa. Suunnittelualue voimaloineen kietoutuu Hirvirimmen suojelualueen ympäri sen pohjois- länsi- ja eteläpuolella. Hirvirimmen suojelualue samoin kuin Veneneva-Pelson Natura-alue ovat tärkeitä petolintujen ja metsäpeurojen elinympäristöjä. Honkakankaan suunnittelualue sijoittuu maakotkareviirin laitamille. Suunnittelualue sijoittuu osittain myös Pulkkilan susireviirille. Hankkeen kaavoitus- ja YVA-menettelyssä on arvioitava huolellisesti hankkeen vaikutukset maakotaan, metsäpeuraan ja susireviiriin.

Honkakankaan suunnittelualueen eteläosaan sijoittuu 1-luokkaan kuuluva vedenhankintaa varten tärkeä Selänkankaan pohjavesialue. Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa tuulivoimaloita, aurinkovoimaloita eikä uusia huoltoteitä. Tuulivoimaloiden, huoltoteiden ja sähkönsiirron rakentamisella voi olla myös vaikutuksia sijoituksessaan pohjavesialueen ulkopuolelle ja siksi vaikutusten arviointi on tehtävä erityisen huolellisesti ja esitettävä lievennystoimenpiteitä.

Suunnittelualueen pohjoisosa sijoittuu Siikalatvan varalaskupaikan suoja-alueelle (sv-3). Voimaloita ei tule sijoittaa tämän vyöhykkeen sisäpuolelle.

Honkakankaan tuuli- ja aurinkopuiston suunnittelualueen läheisyyteen on suunnitteilla useita tuulivoimahankkeita. Merkittävimpiä yhteisvaikutuksia kohdistuu arvokkaihin maisema-alueisiin, ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen, luontoympäristöön (mm. linnusto ja metsäpeura) ja sähkönsiirtoon. Yhteisvaikutukset on arvioitava huolellisesti kaavoitus ja YVA-menettelyissä.

Vastine:

Lausunnossa esille nostetut ohjeet huomioidaan hankkeen suunnittelussa ja kaavoituksessa.

YVA-menettelyssä on päätetty tarkastella ja arvioida myös osayleiskaavan rajausta laajempi hankevaihtoehto, vaikka kunnan käynnistämä kaavoitus ei sitä tässä vaiheessa koskeakaan. YVA-menettely voi tuottaa tietoa myös mahdollisten myöhempien kaavoituspäätösten tueksi. YVA-menettelyn selostusvaiheessa arviotaviksi ja vertailtaviksi tulevat hankevaihtoehdot voivat vielä tarkentua, ja niitä voi tulla myös lisää verrat-

tuna YVA-ohjelman hankevaihtoehtoihin. Mahdolliset muutokset YVA-menettelyn hankevaihtoehtoihin eivät tässä vaiheessa vaikuta kuitenkaan laadittavan osayleiskaavan rajaukseen. Kunnanhallitus voi tarvittaessa esimerkiksi kaavaluonnoksen käsittelyn yhteydessä päättää kaava-alueen muuttamisesta.

**Tärkeää pohjavesialuetta koskeva maakuntakaavamerkintä lisätään kaava-asiakirjoihin.*

**Pohjavesialueelle ei sijoiteta tuulivoimaloita, aurinkovoimaloita eikä uusia huoltoteitä. Osa YVA-ohjelman sähkönsiirtovaihtoehdoista sijoittuu Selänkankaan pohjavesialueen kautta kulkevan nykyisen tielinjauksen yhteyteen. Kaavan toteuttamisen vaikutuksia pohjaveteen arvioidaan hankkeen kaavoitus- ja YVA-menettelyssä ja tarvittaessa esitetään lievennystoimenpiteitä sekä vaihtoehto, josta ei aiheudu haitallista vaikutusta Selänkankaan pohjavesialueelle eikä sen käytölle vedenhankinnassa.*

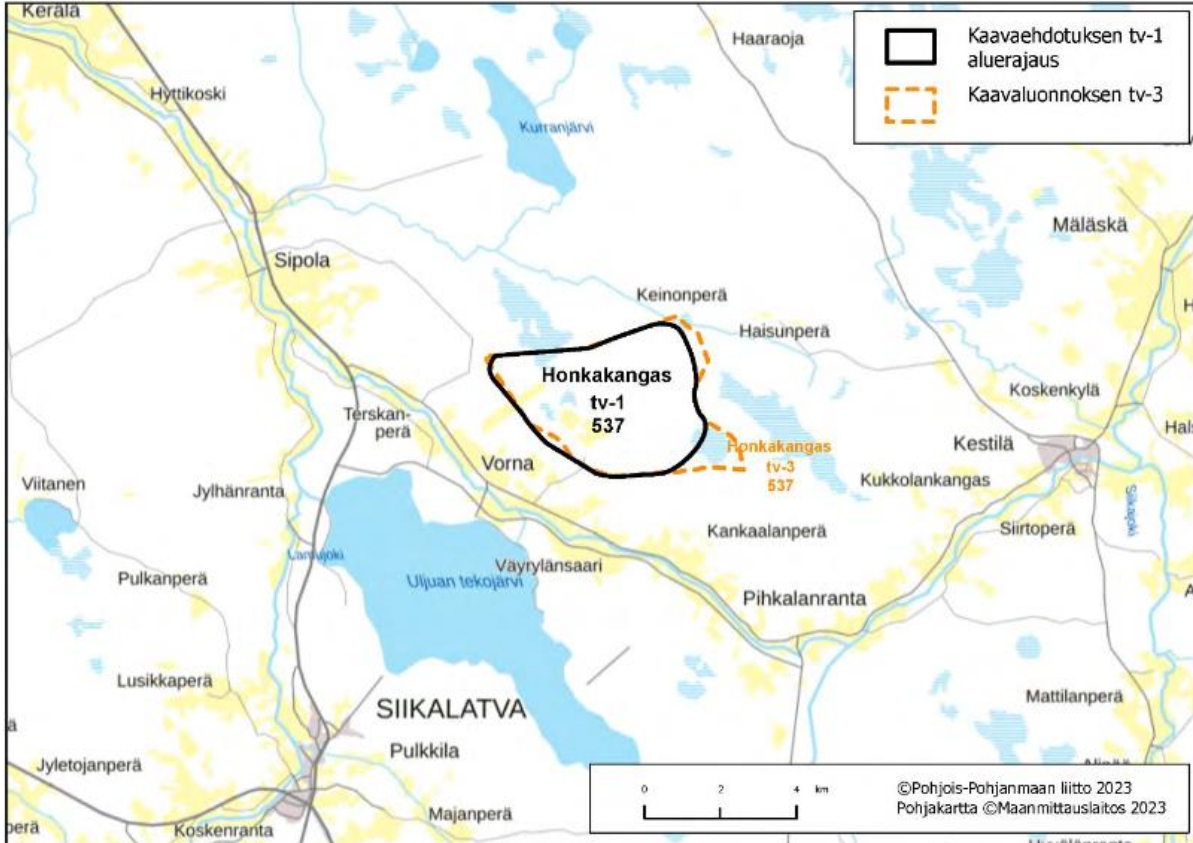
**Kiinnitetään erityistä huomiota maisemavaikutuksiin ja tarvittaessa esitetään maisemavaikutusten lievennystoimenpiteitä.*

**Hankkeen kaavoitus- ja YVA-menettelyssä arvioidaan huolellisesti hankkeen vaikutukset maakotkaan, metsäpeuraan ja susireviiriin.*

**Kaavan suunnittelualue ja tuulivoimapuiston hankealue ulottuu vähäisesti maakuntakaavan mukaiselle lentoliikenteen varalaskupaikan suojavyöhykkeen (sv-3) alueelle. Siikalatvan varalaskupaikasta johtuvat rajoitukset voimalasijoitteluun huomioidaan tarkemmin Puolustusvoimien lausuntojen ja ohjeiden mukaisesti siten, ettei voimaloita sijoiteta varalaskupaikan suojavyöhykkeelle.*

**Lähialueen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset otetaan huomioon kaavoitus- ja YVA-menettelyissä.*

**Kaavaprosessin aikataulussa huomioidaan vireillä olevan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan aikataulu ja tarvittaessa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavan kuulemisvaiheissa.*

Ote energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomais ehdotuksen liitteestä 2: Honkakankaan tv-1 alueen kohdekuvauksessa oleva sijaintikartta.

4.) Pohjois-Pohjanmaan museo: Arkeologia, 4.1.2024

Siikalatvan kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa koskien Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Infinergies Finland Oy suunnittelee tuuli- ja aurinkovoimahanketta Pohjois-Pohjanmaalle, Siikalatvan kunnan Honkakankaan alueelle. Hankealueen pinta-ala on enimmillään noin 3700 ha, josta aurinkovoimala-alueen osuus on noin 180 ha. Aurinkovoima-alueita suunnitellaan pääasiassa tuotannosta poistuneille turvetuotantoalueille sekä peltoalueille. Hankealueelle suunnitellaan enintään 34 tuulivoimalaa (yksikköteho noin 6–13 MW, kokonaiskorkeus 350 m). Aurinkovoimalan enimmäisteho olisi enimmillään noin 165 MW.

Hankkeessa tarkastellaan toteutumatta jättämisen (VE 0) lisäksi vaihtoehtoja VE 1 (27 voimalaa ja aurinkovoima-alue) ja VE 2 (34 voimalaa ja aurinkovoima-alue). Hankkeeseen kuuluu tuulivoimaloiden ja aurinkovoima-alueen lisäksi huoltotieverkosto ja sisäinen sähkönsiirto. Ulkoisen sähkönsiirron osalta tarkastellaan viittä 110 tai 400 kV ilmajohto- tai maakaapelivaihtoehtoa (SVE A – SVE E). Kaavoituksen tavoitteena on laatia osayleiskaava maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena, jotta tuulivoimaloiden rakennusluvut voidaan myöntää suoraan osayleiskaavan perusteella. Kaavoituksen rinnalla on käynnistynyt tuulivoimapuistoa ja sähkönsiirtoa koskeva YVA-lain mukainen YVA-menettely.

Hankealueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Voimajohtoreittien läheisyydestä (300 m) tunnetaan muinaisjäännökset Kettukallio (muinaisjäännöstunnus 247010046, esihistoriallinen maarakenne), Kejolankangas (1000046794, tervahauta) ja Heteneva (1000046805, tervahauta). Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaava-alueelle tullaan tekemään arkeologinen inventointi. YVA-ohjelman mukaan myös sähkönsiirto-reiteille tehdään arkeologinen inventointi.

Museolle on tullut käyttöön 1/2023 LIDARK-aineisto, joka koostuu laserkeilatulta alueilta tekoälymallin avulla tunnistetuista tervahautoista ja hiilimiiluista. Arkeologisen selvityksen tekijän tulee olla yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan museoon ennen hankealueiden ja sähkönsiirtoreittien inventointia, jotta museo voi toimittaa inventoijalle tiedot alueiden arkeologisista havainnoista, jotka eivät näy muinaisjäänösrekisterissä (LIDARK, ilppari-ilmoitukset).

Kenttätutkimusten tekijän tulee toimittaa raportti digitaalisena paikkatietoaineistoinen arviointia varten alueelliseen vastuumuseoon (Pohjois-Pohjanmaan museo, kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että selvitys vastaa sille asetettuja tavoitteita. Museo toimittaa raportin arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan julkisessa palvelussa: <https://asiat.museovirasto.fi>. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäänösrekisteriin, jonka tietoa voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Siikalatvan Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastine:

Lausunnossa esille nostetut ohjeet huomioidaan hankkeen suunnittelussa.

**Vuonna 2023 laadittu arkeologinen inventointi on toimitettu Pohjois-Pohjanmaan museolle arviointia varten.*

5.) Pohjois-Pohjanmaan museo: Rakennettu kulttuuriympäristö, 12.1.2024.

Siikalatvan kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa koskien Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Tämä museon lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä.

Infinergies Finland Oy suunnittelee tuuli- ja aurinkovoimahanketta Pohjois-Pohjanmaalle, Siikalatvan kunnan Honkakankaan alueelle. Hankealueen pinta-ala on enimmillään noin 3700 ha, josta aurinkovoimala-alueen osuus on noin 180 ha. Aurinkovoima-alueita suunnitellaan pääasiassa tuotannosta poistuneille turvetuotantoalueille sekä peltoalueille. Hankealueelle suunnitellaan enintään 34 tuulivoimalaa (yksikköteho noin 6–13 MW, kokonaiskorkeus 350 m). Aurinkovoimalan enimmäisteho olisi enimmillään noin 165 MW.

Hankkeessa tarkastellaan toteutumatta jättämisen (VE 0) lisäksi vaihtoehtoja VE 1 (27 voimalaa ja aurinkovoima-alue) ja VE 2 (34 voimalaa ja aurinkovoima-alue). Hankkeeseen kuuluu tuulivoimaloiden ja aurinkovoima-alueen lisäksi huoltotieverkosto ja sisäinen sähkönsiirto. Ulkoisen sähkönsiirron osalta tarkastellaan viittä 110 tai 400 kV ilmajohto- tai maakaapelivaihtoehtoa (SVE A – SVE E). Kaavoituksen rinnalla on käynnistynyt tuulivoimapuistoa ja sähkönsiirtoa koskeva YVA-lain mukainen YVA-menettely.

Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen merkittävimmät vaikutukset arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta kohdistuvat maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuurimaisema-alueisiin; alueen luoteispuolella Mankilan-Sipolan kulttuurimaisemat Siikajokivarressa ja kaakkoispuolella Pihkalanrannan-Mäläskän kulttuurimaisemat Siika- ja Neittävänjokivarsilla. Hankkeen vaikutuksia näihin alueisiin tulee erityisesti arvioida. Myös Hyvölänrannan kulttuurimaisema, Junnonojan–Koskenrannan kulttuurimaisema Lamujokivarressa sekä Viitastenjärven rantamaisema alueet tulee huomioida. Maakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä lähimpänä sijaitsevat Kestilän raitti (6 km itään), Pulkkilan raitti (vähän vaille 10 km lounaaseen) ja Koskenranta (alle 11 km lounaaseen). Näiden lisäksi hankealueen ulomalla vaikutusalueella (6–15 km päässä) ja kaukovaikutusalueella (15–25 km päässä) on useita maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä edustavia aluekokonaisuuksia ja kohteita. Hankealueen vaikutusalueella on runsaasti paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Nämä kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet ja kohteet tulee huomioida ympäristövaikutusten arviointia ja osayleiskaavaa laadittaessa.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Siikalatvan Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vastine:

Lausunnossa esille nostetut ohjeet huomioidaan hankkeen suunnittelussa.

**Hankkeen kaavoitus- ja YVA-menettelyssä arvioidaan huolellisesti hankkeen vaikutukset arvokkaisiin kulttuurimaisema-alueisiin ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin rakennetun ympäristön alueisiin ja kohteisiin.*

6.) Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos, 28.12.2023

Siikalatvan kunta on esittänyt Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitokselle lausuntopyynnön Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Infinergies Finland Oy suunnittelee tuuli- ja aurinkovoima-alueen rakentamista Siikalatvan kuntaan Honkakankaan ja Jousinevan alueelle. Suunnittelualue sijoittuu n. 2 km Kestiläntien pohjoispuolelle Vornan ja Pihkalan välille. Alueelle suunnitellaan alustavasti 27 tuulivoimalan rakentamista, joiden kokonaiskorkeus olisi enintään 350 m. Aurinkovoima-alueet (2 kpl, n 180 ha) on alustavasti suunniteltu toteutettavaksi hankealueen lounaisosaan pääosin käytöstä poistuneelle Jousinevan turvetuotantoalueelle.

Pelastusviranomainen on tutustunut asiakirjaan ja toteaa, ettei osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ole huomautettavaa. Pelastusviranomainen antaa pyydettäessä lausunnon hankkeen YVA-ohjelmasta ja yleiskaavaluonnoksesta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

7.) Luonnonvarakeskus (LUKE), 9.6.2023

Luke ei anna lausuntoa tuulivoimahankkeiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

8.) Fingrid, 11.1.2024

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta sekä ELY-keskusta että kuntaa. Fingrid antaa yhden yhteisen lausunnon tässä YVA-ohjelma- ja OAS-vaiheessa.

Yleistä

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliittyntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittymästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Kommentit

Fingrid toimii hankkeesta vastaavana 110+400 kV voimajohdon YVA-menettelyssä Metsälinjan vahvistaminen välillä Vaala Nuojuankangas – Laukaa Vihtavuori (ks. www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/metsalinjan-vahvistaminen). Sen reitti sivuaa tuulivoima-aluetta. Metsälinjan vahvistaminen -hankkeen YVA-ohjelma oli nähtävillä 6.2.2023 – 8.3.2023 (ks. www.ymparisto.fi/metsalinjanvahvistaminenYVA). Metsälinjan vahvistamisessa osayleiskaavojen kohdalla uusi 400 kV + 110 kV voimajohto rakennetaan Fingridin nykyisen 220 kV voimajohdon paikalle.

Voimajohtojen etäisyysvaatimukset tuulivoimaloille on otettava huomioon tuulivoimaloiden suunnittelussa. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna.

Tässä kaava- ja YVA-lausunnossa ei oteta kantaa sähkötekniisiin asioihin eikä voimajohtojen ja tuotantoalueen yhteensovittamisen tarpeisiin. Niitä edistetään Fingridin ja hankkeesta vastaavan muun yhteistyön kautta.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankautto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla ristamalausun-notingrid.fi.

Fingrid Oyj:llä ei ole muuta kommentoitavaa arviointiohjelmasta eikä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

**Fingridiltä pyydetään lausunnot myös yleiskaavan valmistelu- ja ehdotusvaiheissa.*

**Otetaan suunnittelussa huomioon, että voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridiltä erillinen risteämälausunto.*

9.) Fintraffic, 9.1.2024

Fintraffic Lennonvarmistus Oy vastaa Suomen ilmatilan käytön hallinnasta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalveluista 22 lentoasemalla Suomessa. Toimintamme lähtökohtana on aina lentoliikenteen turvallisuus, lentojen sujuvuus ja säännöllisyys.

Ilmailulaki määrää lentoesteistä siten, että rakennelma tai laite ei saa häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle. Ilmailulain 1.10.2023 voimaanastuneen muutoksen mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto selvittää osana lentoestelupaprosessia lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

10.) Ilmatieteen laitos, 11.1.2024

Infinergies Finland Oy suunnittelee tuuli- ja aurinkovoimahanketta Pohjois-Pohjanmaalle, Siikalatvan kunnan Honkakankaan alueelle. Hankealueen pinta-ala on noin 3000 ha. Hankealueelle suunnitellaan enintään 34 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä.

Siikalatvan kunta on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Honkakankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Honkakankaan (Siikalatva) tuuli- ja aurinkovoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

11.) Suomen Erillisverkot Oy, 25.1.2024

Viitaten lausuntopyyntöönne 19.12.2023 koskien Honkakankaan tuulivoimahanketta. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.